

MATANAEI

Ročník VII.

1. 3. 2025

Číslo: 14

DRUHÁ PÔSTNA NEDEĽA

R.: Tvoje milosrdenstvo, Pane, nech je nad nami, ako dúfame v teba.

Mt 17, 1 - 9

Ježiš vzal so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo.

Vtom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním.

Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“

Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“

Ked' to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli.

No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša.

Ked' zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: „Nikomu nehovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.“

Ježišovo premenenie na vysokom vrchu nápadne pripomína udalosť Božieho zjavenia na hore Sinaj. Aj keď je veľmi ťažko porozumieť detailom tohto zjavenia ako sa opisuje v kapitolách 19 a 24 knihy Exodus (napr. koľko krát Mojžiš vystupuje; kto, kedy a po akú hranicu sa môže priblížiť k vrchu a pod.), paralely k evanjelióvemu rozprávaniu nachádzame najmä v 24. kapitole.

Ježiš vystupuje s tromi učeníkmi Petrom, Jakubom a Jánom, tak ako podľa Ex 24,1 Mojžiš vystúpil s Áronom, Nadabom a Abihuom. Je pravda, že s nimi podľa toho istého verša vystupujú aj sedemdesiati starší, menovite sa však spomínajú len títo traja. Sprievodným znamením Božieho zjavenia je oblak: „Keď Mojžiš vystúpil na vrch, oblak zahalil vrch. Pánova sláva zostúpila na vrch Sinaj a šesť dní ho zakrývala oblakom.“ Oblak zahalí vrch aj pri Ježišovom premenení. Mojžiš je povolaný vstúpiť do oblaku na siedmi deň: „Na siedmy deň Pán zavolał Mojžiša do stredu oblaku.“ Ježiš berie učeníkov na vrch po šiestich dňoch, teda na siedmy deň (liturgia tento časový údaj na začiatku epizódy vynecháva a jeho správny preklad by mal byť skôr „po šiestich dňoch“ a nie „o šesť dní“).

Opis Ježišovho vzhľadu pri premenení pripomína premenu vzhľadu Mojžiša po stretnutí s Bohom po obnovení zmluvy po udalosti so zlatým teľaťom: „Mojžiš nevedel, že mu po rozhovore s Pánom pokožka tváre žiarila. [...] Keď Izraeliti pozreli na Mojžišovu tvár, videli, že mu pokožka na tvári žiari.“ Vidíme tu však aj rozdiely. Mojžišovi sa rozžiarila pokožka na tvári po stretnutí s Bohom – Ježiš sa takpovediac „rozžiaril sám od seba.“ V Ježišovom prípade sa hovorí o žiariacej tvári a odeve – v prípade Mojžiša o pokožke tváre a odev sa nespomína.

Ježiš však nie je ako Mojžiš, veď samotný Mojžiš sa objaví vedľa neho. Ten zásadný rozdiel však vnímame práve, keď celú scénu zahalí oblak. Je to zvláštny oblak. Oblak sám o sebe totiž navodzuje predstavu zahalenia, zatemnenia.

Ten zo Sinaja je až hrôzostrašný: „Na úsvite tretieho dňa začalo hrmieť a blýskať sa, vrch zahalil hustý oblak, znel silný zvuk rohu a všetok ľud v tábore sa chvel strachom. [...] Celý vrch bol v dyme, lebo Pán zostúpil naň v ohni. Dym z neho vystupoval ako z taviacej pece a celý vrch sa prudko zachvieval. Zvuk rohu mohutnel. Mojžiš hovoril a Boh mu odpovedal v hrmení.“

Oblak pri Ježišovom premenení je však „jasný“, alebo „plný svetla.“ A aj keď učenici majú predsa len strach, Ježiš sa ich dotkne a hovorí im: „Vstaňte a nebojte sa!“ Evanjelista nám Božiu prítomnosť predstavuje ináč než kniha Exodus.

Na horu Sinaj Boh povoláva Mojžiša, aby mu dal svoj Zákon: „Vystúp ku mne na vrch a zostaň tam. Dám ti kamenné tabule, zákon a prikázania, ktoré som napísal, aby si podľa nich učil“ a ešte pred tým celý ľud volal: „Budeme plniť všetko, čo Pán povedal.“

Hlas na hore Ježišovho premenenia, ktorý je hlasom Boha, Otca, však hovorí: „Toto je môj milovaný Syn, ktorého som si obľúbil. Jeho počúvajte.“ Ježišova autorita tak ďaleko prevyšuje Mojžišovu.

Nemusí to však nevyhnutne znamenať, že Ježiš je v opozícii voči „zákonom a prikázaniam“ darovaným na hore Sinaj, ale o to, že Ježiš je ich autentickým vykladačom, a zjavuje ich pravý zmysel, v zmysle Ježišových slov z toho istého evanjelia: „Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo prorokov. Neprišiel som zrušiť, ale naplniť.“ Navyše, s Mojžišom sa objavuje aj Eliáš, predstaviteľ prorokov. Autorita Ježišovho výkladu a uskutočňovania Zákona a prorokov je tak potvrdená Otcovým hlasom.

